

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2To/3/2018
Identifikačné číslo spisu: 9517100175
Dátum vydania rozhodnutia: 26.02.2019
Meno a priezvisko: JUDr. František Mozner
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:9517100175.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Františka Moznera a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci proti obžalovanému N.Š. Š. pre prečin podplácania podľa § 333 ods. 1 Tr. zák. na verejnom zasadnutí konanom 26. februára 2019 v Bratislave o odvolaniach obžalovaného N. Š. a prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu z 12. decembra 2017, sp. zn. BB-5T/13/2017, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok zrušuje vo výroku o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovanému

N. Š., nar. XX. L. XXXX v F.,
trvale bytom V. XXX/X, F.,

ukladá

podľa § 333 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 56 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. peňažný trest vo výmere 600 (šesťsto) eur.

Podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. pre prípad, že by výkon uloženého peňažného trestu mohol byť úmyselne zmanený, ustanovuje náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) mesiac.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd rozsudkom z 12. decembra 2017, sp. zn. BB-5T/13/2017, ktorému predchádzalo prijatie vyhlásenia obžalovaného N. Š., že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, tohto uznal vinným z prečinu podplácania podľa § 333 ods. 1 Tr. zák., ktorý spáchal tak, že 9. januára 2017 v čase o 15:04 h v F. v sídle Miestneho úradu mestskej časti F. (ďalej len „Y.“) na R. ul. č. X, v kancelárii č. XXX situovanej na X. poschodí, odovzdal Ing. V. Q., referentke stavebného úradu, zodpovednej za vedenie konania podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom

poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“) v súvislosti s vedením a vybavením konania vo veci „Návrhu na povolenie zmeny v užívaní stavby“ evidovanej pod sp. zn. 8137/2016 skrytým spôsobom úplatok vo forme finančnej hotovosti vo výške najmenej 100,- eur, ktorý so slovami „rozmýšľam, kam to položím,“ položil na jej pracovný stôl pod hárok papiera.

Za to mu prvostupňový súd uložil podľa § 333 ods. 1 Tr. zák., § 36 písm. j), l) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere šesť mesiacov, ktorého výkon podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 50 ods. 1 Tr. zák. podmienene odložil na skúšobnú dobu dva roky. Zároveň mu podľa § 56 ods. 1 Tr. zák. uložil peňažný trest vo výmere 600,- eur a pre prípad, že by výkon tohto trestu mohol byť úmyselne zmarený mu podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere jeden mesiac.

Ihneď po vyhlásení tohto rozsudku podali proti nemu odvolania obžalovaný N. Š. a v jeho prospech aj prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“), ktorých rozsah vymedzili tak, že tieto smerujú iba proti výroku o treste.

Obžalovaný N. Š. v dodatočne, prostredníctvom obhajcu predložených dôvodoch namieta, že uložený trest nemožno považovať za spravodlivý. Pritom uviedol, že pred samotným podaním obžaloby mali s prokurátorom vôľu uzavrieť dohodu o vine a treste, ktorej návrh bol predložený súdu, ktorý ju neschválil. V tejto súvislosti však poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. októbra 2017, sp. zn. 2 Tost 33/2017, ktorým boli jeho sťažnosť a sťažnosť prokurátora proti uzneseniu o odmietnutí dohody zamietnuté a v ktorom ale najvyšší súd pripustil, že aj pri tomto druhu trestnej činnosti možno uložiť peňažný trest ako trest samostatný, pokiaľ je uloženie tohto trestu plne v súlade so zásadami ukladania trestov vyjadrenými v § 34 a nasl. Tr. zák. a v tomto treste a jeho výške bude zohľadnená ochrana spoločnosti, individuálna a generálna prevencia a reflektovaný konkrétny spôsob spáchania trestného činu a jeho následok, zavinenie, pohnútky páchateľa, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, osoba konkrétneho páchateľa, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Má tak za to, že trest odňatia slobody vo výmere šesť mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu dva roky je neprimerane vysoký. Osobitne pritom vyzdvihol poľahčujúce okolnosti, že vedie a viedol riadny život, plní si všetky svoje zákonné a zmluvné povinnosti voči tretím osobám ako aj štátu, už v prípravnom konaní riadne spolupracoval s orgánmi činným trestnom konaní, k činu sa priznal a ľutoval ho. V tejto súvislosti zároveň namieta, že súd prvého stupňa nebral do úvahy poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. n) Tr. zák., hoci riadne spolupracoval a vypovedal aj v trestnom konaní vedenom proti obžalovanej Ing. V. Q., čím pomohol pri objasnení prípadu v inom trestnom konaní. V závere uviedol, že peňažný trest vo výmere 600,- eur možno považovať vzhľadom na okolnosti prípadu za dostatočný, bez ukladania ďalšieho druhu trestu.

V podstate z týchto dôvodov navrhol, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a sám vo veci rozhodol.

Prokurátor v dôvodoch podaného odvolania uviedol, že sa nestotožňuje s názorom prvostupňového súdu v tom, že na potrestanie páchateľa prečinu je nutné použiť trest odňatia slobody. Naopak má za to, že prečin podplácania podľa § 333 ods. 1 Tr. zák. s trestnou sadzbou trestu odňatia slobody vo výmere šesť mesiacov až tri roky má závažnosť mierne vyššiu ako nepatrnú a s poukazom na spôsob spáchania činu, jeho následky, okolnosti a pohnútky páchateľa, je možné v konkrétnom prípade poukázať na ustanovenie § 56 ods. 2 Tr. zák., kedy je možné, aby súd uložil len peňažný trest, ak ho ukladá za prečin a vzhľadom na jeho povahu a možnosť nápravy páchateľa trest odňatia slobody neukladá. V tejto súvislosti potom zdôraznil, že obžalovaný nebol doposiaľ súdne trestaný, k spáchaniu trestného činu sa priznal a úprimne ho ľutoval, pričom u neho nebola zistená žiadna príťažujúca okolnosť. Tento ústretový postoj prezentoval podľa prokurátora počas celého trestného konania a prejavil aj vôľu uzavrieť dohodu o vine a treste, čomu vyhovel, ale súd ju odmietol. Vychádzajúc z uvedeného a s poukazom na § 34 ods. 1 Tr. zák. pokladá aj prokurátor uloženie trestu odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu za neprimerane prísne a je toho názoru, že uloženie len peňažného trestu je dostatočné aj s prihliadnutím na individuálnu a generálnu prevenciu. Uloženie tohto

druhu trestu by bolo podľa prokurátora zároveň určitým benefitom pre obžalovaného za to, že svojim prístupom k trestnému konaniu napomáhal usvedčiť osobu, ktorá úplatok prijala, a to Ing. V. Q., ktorá pod tlakom dôkazov získaných aj výpoveďou N. Š. uzavrela dohodu o vine, ktorá bola schválená rozsudkom Špecializovaného trestného súdu, ktorého kópiu v prílohe predložil.

Z týchto dôvodov prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd slovenskej republiky podľa § 321 ods. 1 písm. e) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako odvolací súd preskúmal na podklade uvedených odvolaní, ktoré podali oprávnené osoby včas, v súlade s § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, proti ktorému podali obžalovaný a prokurátor odvolania, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Po takto vykonanom prieskume dospel k záveru, že podané odvolania sú dôvodné

Predovšetkým považuje najvyšší súd za potrebné zopakovať, že preskúmanému rozsudku predchádzalo prijatie vyhlásenie obžalovaného o vine, v dôsledku čoho nemožno tento výrok napadnúť odvolaním ani dovolaním (s výnimkou zásadného porušenia práva na obhajobu,), tento je právoplatný a odvolací súd je ním viazaný aj pokiaľ ide o posúdenie spôsobu spáchania činu a jeho následkov, ako kritérií určujúcich druh a výmeru trestu.

Z tohto pohľadu je potom podstatným, že obžalovaný bol podľa skutkových záverov prvostupňového súdu, ktoré nemožno v tomto konaní meniť, uznaný vinným iba z jednorazového konania, ktorého podstata spočíva v tom, že v súvislosti s vybavením konkrétneho návrhu na povolenie zmeny v užívaní stavby odovzdal referentke stavebného úradu Ing. V. Q. úplatok vo výške najmenej 100,- eur. Je teda zrejmé, že úvahy prvostupňového súdu, ktorými sa riadil pri rozhodovaní o určení druhu a výmery trestu a v rámci ktorých zdôraznil požiadavku generálnej prevencie poukazujúc na to, že obžalovaný je tzv. „vybehávačom“, ktorý na základe poskytovania úplatkov na úradoch vybavuje pre iné subjekty rôzne povolenia a benefity a to na úkor iných osôb, ktoré musia na vybavovanie svojich žiadostí čakať, prípadne sú zo strany štátnych inštitúcií odmietaní alebo šikanovaní, pričom podľa súdu prvého stupňa práve činnosť takýchto osôb výrazným spôsobom deformuje činnosť orgánov činných verejnej moci a umocňuje v širokej verejnosti vo všeobecnosti pojem o skorumpovanosti štátnych úradníkov, nezodpovedajú jeho skutkovým zisteniam, podľa ktorých poskytol obžalovaný úplatok len v jednom prípade.

Zohľadniac spôsob spáchania činu a jeho následky, tak ako sú ustálené v tzv. skutkovej vete napadnutého rozsudku, a tiež ďalšie okolnosti významné pre určenie druhu a výmery trestu, na ktoré zhodne poukázali obaja odvolatelia, dospel odvolací súd k záveru, že vzhľadom na povahu spáchaného prečinu a možnosť nápravy obžalovaného nie je uloženie trestu odňatia slobody nevyhnutné a účel trestu možno v posudzovanej veci dosiahnuť aj uložením samostatného peňažného trestu.

Pre úplnosť sa však žiada dodať, že z dôkazov zabezpečených v prípravnom konaní vyplývajú určité indície, že zo strany obžalovaného nešlo len o jednorazové konanie, ako skutkovo uzavrela obžaloba, ale tohto sa mal obžalovaný dopúšťať opakovane. Ak ale chcel prvostupňový súd tieto okolnosti pri rozhodovaní zohľadniť, nemal prijať vyhlásenie obžalovaného o tom, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, ale mal v súčinnosti so stranami trestného konania vykonať dokazovanie aj vo vzťahu k vine, a pokiaľ by sa uvedené indície preukázali, mal ich - pri rešpektovaní totožnosti skutku - zahrnúť do jeho popisu. Len tak by potom mohol na ne pri rozhodovaní o treste prihliadnuť.

Tieto dôvody viedli najvyšší súd k tomu, že na podklade odvolaní obžalovaného N. Š. a prokurátora zrušil napadnutý rozsudok Špecializovaného trestného súdu a sám rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.